

Julkaistu Lapin Kansan Alakerta-palstalla 6.4.2020

Mari Niska ja Samuli Kokkonieniemi

Taimiteko on ilmastoteko

Koronaviruksen aiheuttama pandemia puhututtaa ja huolestuttaa, eikä koronan aiheuttamia vaikutuksia kukaan pysty tarkasti ennustamaan. Hyvä uutinen poikkeustilassa on ollut se, että ilmansaasteet ovat vähentyneet liikenteen vähentymisen takia. Ja kukapa tietää, mihin suuntaan esimerkiksi lentoliikenne pandemiakriisin jälkeen lähtee kehittymään. Toki täytyy huomioida väistämätön talouden taantuminen, mikä voi heikentää ilmastonmuutoksen hillitsemiseksi suunniteltuja toimenpiteitä.

Ilmastonmuutoksen ehkäisemiseksi päästöjen vähennykset ovat ensisijainen keino, mutta tärkeää on myös jo olemassa olevan hiilidioksidin poistaminen ilmakehästä. Tutkimusten mukaan paras keino tähän on hiilinielujen lisääminen metsittämällä.

Maailmasta löytyy 1,7 miljardia hehtaaria puutonta aluetta ja metsiä häviää koko ajan lisää. Myös Suomessa häviää metsää lähinnä rakentamisen ja peltojen raivauksen seurauksena. Suomessa puuntuotannon kautta metsiä ei häviä, koska meillä kaikki hakkuualueet jo lainkin mukaan uudistetaan ja näin varmistetaan uuden metsän syntyminen.

Maa- ja metsätaloustuottajien keskusliiton mukaan Suomessa on noin 100 000 hehtaaria metsitettäväksi soveltuvia alueita. Näiden alueiden metsittäminen mahdollistaisi huomattavan hiilinielun lisäämisen. Kyseisten toimien lisäksi Lapin metsistä edelleen noin 10 % on vajaatuottoisia. Näitä metsiä uudistamalla ja viljelemällä vahvistettaisiin tulevaisuuden hiilinieluja.

Metsäpinta-alan lisäämiseen on tarttunut myös Suomen 4H-liitto, joka on lanseerannut Taimiteko-toimintamallin. Sen tavoitteena on työllistää suomalaisnuoria ja lisätä Suomen metsien hiilinieluja istuttamalla taimia alueille, jotka eivät ole olleet enää vuosiin aktiivisen metsä- tai maatalouden piirissä. Taimiteon tavoitteena on metsittää 10 000 hehtaaria vuoteen 2030 mennessä, joka tarkoittaa noin 20 miljoonan puuntaimen istuttamista.

Jokainen hehtaari uutta metsää sitoo hiiltä 55 vuoden aikana noin 127 tonnia, joka vastaa määrältään noin 12 suomalaisen vuosittaista hiilijalanjälkeä.

Istutuskampanjoita on toteutettu myös aikaisemmin. Esimerkiksi vuosina 2009–2013 Panasonic Japanin Euroopassa toteuttamassa ilmastonmuutoksen ehkäisyyn liittyvässä istutusprojektissa istutettiin yhteensä 243 073 puun tainta, joita oli istuttamassa 29 477 lasta ja nuorta. Tähänkin verraten Taimiteon tavoite on erittäin kunnianhimoinen.

Yritykset ja yksityiset ihmiset voivat toimintamallin avulla kompensoida hiilidioksidipäästöjään haluamansa määrän. Taimiteossa Suomen 4H-liitto hankkii istutettavat alueet ja paikalliset 4H-yhdistykset kouluttavat ja työllistävät nuoret istutustyöhön.

Metsänhoitoyhdistyksillä on myös tärkeä rooli, sillä he huolehtivat istutuskohteiden valmistelusta istutuskuntoon ja taimien hankinnasta. Niillä on suorat yhteydet maanomistajiin – metsänhoitoyhdistykset ovat metsänomistajien omia yhdistyksiä. Maanomistajat puolestaan voivat tarjota soveltuvia maa-alueita istutettavaksi, jolloin he voivat tukea nuorten työllistymistä samalla kun saavat maitaan metsitettyä.

Vuoden 2018 nuorisobarometrin mukaan nuorista 83% kokee melko tai erittäin paljon epävarmuutta ja turvattomuutta ilmastonmuutoksen takia. Luku on huolestuttava, eikä asioista keskustelu ja viestiminen nykyisellä tavalla juurikaan helpota asiaa.

Omien kulutustottumusten muutosten lisäksi tarvitaan konkreettisia vaikuttamisen keinoja, joista Taimiteko on yksi hyvä vaihtoehto. Istutustöihin osallistuvia nuoria haastatteleamalla on kuultu, että melkein yhtä tärkeää kuin oman rahan ansaitseminen työllä on ollut tunne siitä, että pystyy omalla tekemisellä vaikuttamaan ilmastonmuutoksen ehkäisyyn.

Täytyy vain uskoa, että heräämme toimimaan ennen kuin on liian myöhäistä. Ei luomalla ilmastohysteriaa, vaan yhdessä tekemällä.

****

Kirjoittajat: Mari Niska on Suomen 4H-liiton aluejohtaja. Samuli Kokkonen on MTK Metsälinjan kenttäpäällikkö ja metsäasiantuntija. Kirjoittajat toimivat Lapin liiton EAKR-rahoittamassa Arktinen älykäs metsäverkosto-hankkeessa.

Kestävää kasvua ja työtä -ohjelma

Vipuvoimaa
EU:lta
2014–2020

